

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravnništvo sta na mestnem trgu št. 10.

O cerkvenej godbi in nje določilih.

Ako govorimo o cerkveni glasbi, osobito o cerkvenem petji, nam je ideja, o kateri cerkev gledě cerkvenega petja sodi, vedno glavni faktor. Namenili smo se tedaj danes nekoliko spregovoriti o določilih in izrekih sv. cerkve in njenih višjih pastirjev, papežev in škofov, da se preimenitna stvar tudi drugim, kateri se s cerkveno glasbo trudijo, bolj pojasni.

Da je godba, osobito cerkveno petje, tesno sklenjeno in zvezano s krščanstvom, nam svedočijo uže izreki sv. pisma in cerkvenih očetov. Evangelije sv. Mateja 26, 30. nam pripoveduje, da navada, z bogoslužnimi oprayili tudi petje združevati, izvira od Jezusa Kristusa, kateri je našo sv. vero sam posvetil.

Po Jezusovem zgledu priporočevali so pri sv. obredih tudi apostoli sveto petje. Kolos. 3, 16. Jakob 5, 13. 1 Kor. 14, 15, 16. Kolos. 5, 18—19. Efes. 5, 19.

Prvi kristijani so se tudi res ravnali po tem zgledu, ter spolnovali to zapoved, kar razvidimo iz spričevala Plinija, kateri je cesarju Trajanu sporočal, — Ep. lib. X. 97, — da kristijani sami pripoznajo in ne tajě, da se navadno zbirajo pred solnčnim vzhodom, da Kristusu, svojemu pravemu Bogu, združeno pesni prepevajo.

Način njih petja pa izvemo iz sporočila, ki ga je Philo (jud) tako-le sestavil: „Posamezni (kristijan) se vzdigne, ter poje od njega na novo zloženo himno, ali kako drugo pesen od kakega starejšega pesnika, kajti ti so jim zelo veliko pesni v tridelnih verzih merah, kakor tudi razne himne, zapustili. Za tim poje zopet drugi, in tako po redu in prednosti, drugi za drugem. Drugi navzoči med tem pazljivo poslušajo, in na koncu verzov — himnov združeno možje in žene zapojó“. Gerbert de Mus. I. pag. 20. —V drugem stoletji pa je že bilo cerkveno petje na takej stopinji, da so bili za petje posebni pevci določeni in izbrani, in ljudstvo se je petja *doxologije*, kakor *alleluja*, *kyrie eleison* in *amen* udeleževalo.

A cerkev kot skrbna mati je pa vedno zahtevala od petja, da je ono pobožno in resnobno. Sv. Ambrozij n. pr. govori: „Konečno je celó pri petji pohlevnost in mirnost njega prva dolžnost, da, celó pri izgovarjanji; tako, da ako kdo prične peti ali govoriti, se miren in pohleven pričetek, kakor tudi vsa daljna izpeljava, priporočá“.

Za časa sv. Ambrozija bila se je cerkvena glasba posebno lepo povzdignila, (bil je škof v Milanu † 397), kajti on ni bil le veščak v tej stroki, ampak se je tudi za sv. cerkveno glasbo zeló zanimival. On je iz obstoječih pesni izbral najboljše, pa tudi sam je zložil in uglasbil več sv. pesni in himen, od katerih se še dandanes naslednje rabijo: 1. Aeterne rerum conditor. — 2. Deus creator omnium. — 3. Veni redemptor gentium. — 4. Splendor paternae gloriae. — 5. O lux beata trinitas.

Besedam v pismu sv. Pavla do Efežanov c. V. v. 19: „Govorite med seboj v psalmih in sv. pesnih, pojte in poveljučujte Gospoda v svojih srcih“, pristavi sv. Hieronim: „Čujte, mladeniči! čujte vsi, katerim je v cerkvi peti. Bog hoče biti česčen s srcem a ne samo z ustni. Nikar ne pojte, kakor gledališki igralci, ampak pojte pobožno in razumno!“

Po izreku Klemena iz Aleksandrije naj bode celó hišna godba čista in resnoba, kajti tako petje in taka godba zabranjuje pohotnost in razuzdanost.

Da si je imelo ambrozijansko petje veliko prednosti, vendar se ono na pravi vrhunec ni moglo povzdigniti, kajti vezale so ono preveč vezi grške prosodije, katera je njeno prosto razvijanje zabranjevala. Njenej popolnosti dovel jo je še le papež Gregorij Vel. 590 – 604. On je velik reformator cerkvene petja, od njega ima tudi ono imé „gregorijansko petje“. Njegovo delovanje na tem polji le nekoliko osvedočiti, hočemo ono le bolj povrhno v naslednje štiri točke povzeti:

1. Njegova največja zasluga je ta, da je cerkveno petje otel in rešil grške prosodije;

2. on je zbral nahajajoče se pesni, jih s svojimi pomnožil, jim preskrbel note, ter jih spravil v knjigo „Cento“, pozneje „Antiphonarium St. Gregorii“ imenovano, katero je na altari sv. Petra z verigo privezati ukazal, da se more na podlagi taiste nastale prepire razsojevati;

3. osnoval in vpeljal je pevsko šolo, v katerej je tudi sam podučeval;

4. pregledal je glasove cerkvenega petja, ter je ustanovil za one osem tonovih načinov.

Sv. Ambrozij in osobito Gregorij Veliki bila sta tedaj ona dva moža, katera sta si vse prizadevala, cerkveno petje dostojno vrediti in ga na pravo stopnjo popolnosti povzdigniti.

Ko so pa v 10. stoletji pričeli gregorijanskemu petju (Cantus Gregor.) pevci razne melodije samovoljno podlagati, ter se ljudstvu v prostem „Discantu alla mente“ kazati in poskušati, se je tej razvadi cerkev odločno ustavila in jo ojstro grajala.

Janez de Muris (1330) toži, potem ko je bistvo diskantovanja dostojno opisal, tako-le: „Žalostno, da si v sedanjej dobi nekateri prizadevajo, svojo nevednost s praznimi frazami zakriti. Oni trdé, da rabijo nove consonance, in da je to novi način petja; a s tem razžalijo spomin onih, kateri take pregreške prav dobro zapazijo, in tako ob enem tudi njih čut razžalijo, in ko mislijo, da se bodo s svojim petjem prikupili, se vsem zamerijo. O slabo olepševanje, nespametno opravičevanje! O huda zloraba, velika nevednost, podlo poživljenje, osla za človeka, kozo za leva, ovco za ribo imeti! Kajti dissonanca se tako s konsonanco zmeša, da ni moč drugo od druge ločiti! O

ko bi stari godbeni učitelji tako popevanje slišali, kaj bi dejali? Kaj bi naredili? Posvarili bi pevca ter dejali: Tega petja se nisi učil od nas. Ono petje se z našim ne vjema. Kaj se vsiljuješ? Z menoj se ne vjemaš, ampak mi nasprotuješ; o da bi raje molčal! A ti si nespameten in zato neznosljiv!“ — Gerb. de mus. Tom. II. p. III.

Janez XXII. prepoveduje, pri kanoničnih dnevnicah in pri maši „Discantum triplicem“ in motete v maternem jeziku prepevati. Gerb.

Papež Aleksander VII. piše v dekretu dné 23. aprila 1657: „Gorečnost in skrb za sveto cerkev nas sili, da ko se prizadevamo za čast in spoštovanje, službe božje in molitve v blagoslovljenih farnih cerkvah in javnih hišah našega mesta (Rim), kamor se vsi deli svetá kot na vzor vsega dobrega ozirajo, da vse storimo, od njih pa tudi vse posvetno odvrnemo in osobito tako glasbo zabranjujemo, katera ima na sebi kaj nespodobnega ali cerkvenim obredom (ritusu) nasprotnega, ker je le v razžaljenje Božjega veličastva, v pohujšanje vernih in v zadržek pobožnosti in povzdigovanja srca, vse odstranimo in zabranimo. Zato prepovemo vsem in vsakemu predstojniku (kora), naj si je njegov naslov, kateri koli hoče — pod kaznijo izobčenja (latae sententiae), kakor tudi izgube plače in odstavljenja od službe, — v naših cerkvah peti drugačne tekste, kot one iz brevirja ali rimskega missala, iz „proprija“ ali „commune-a“ za dotični praznik predpisanega, ali vsaj iz sv. pisma ali svetih očetov vzetega. (Dalje prih.)

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1884. (po direktoriji ljubljanske škofije.)

(Dalje.)

6. julija. Dom. V. p. Pent. Presv. Rešnje krvi G. N. J. Kr. (Pretios. Sanguinis D. N. J. Ch.) dup. 2. cl.

Introitus.

Redemisti nos, Dómine, in ságuine tuo, ex omni tribu, et lingua, et pópulo, et nátióne, et fecisti nos Deo nostro regnum. Ps. Misericórdias Dómini in aetérnum cantábo: in generatióne et generatióne annuntiábo veritátem tuam in ore meo. V. Gloria Patri. Ton. VI.

Odrešil si nas, o Gospod, sè svojo krvjo iz slehernega rodú, in jezika, in ljudstva in národa, in storil si nas našem Bogu kraljestvo. Ps. Usmiljenje Gospodovo bodem prepeval vekomaj: od roda do roda bodem oznanoval sè svojimi ustmi resnico tvojo. V. Čast Očetu. Ton VI.

Graduale.

Hic est, qui venit per aquam et ságuinem Jesus Christus: non in aqua solum, sed in aqua et ságuine. V. Tres sunt, qui testimónium dant in coelo: Pater, Verbum et Spíritus sanctus; et hi tres unum sunt. Et tres sunt, qui testimónium dant in terra: Spíritus, aqua et ságuis; et hi tres unum sunt. Alleluja, alleluja.

Ta je, kateri je prišel z vodo in krvjo, Jezus Krist: ne le v vodi, ampak v vodi in krvi. V. Trije so, ki pričujejo v nebesih: Oče, Beseda in sveti Duh; in ti trije so eno. In trije so, kateri pričujejo na zemlji: Duh, voda in kri: in ti trije so eno. Alleluja, alleluja.

V. Si testimónium hóminum accipimus, testimónium Dei majus est. Alleluja.

V. Ako človeško pričevanje sprejmemo, je pričevanje božje večje. Alleluja.

Offertorium.

Calix benedictiōnis, cui benedicimus, nonne communicatio Sanguinis Christi est?

Posvečeni kelih, ki ga posvečujemo, ali nij vdeleženje krvi Kristove? In kruh, ki

Et panis, quem frángimus, nonne participatio Corporis Dómini est?

ga lomimo, ali nij vdeleženje telesa Gospodovega?

Communio.

Christus semel oblátus est ad multórum exhauriéndam peccáta; secúndo sine peccáto apparébit expectántibus se, in salútem.

Krist je bil enkrat darovan, da bi mnogih grehe odvel; vdrgič se boče brez greha prikazal v zveličanje onim, ki ga čakajo.

13. julija. VI. nedelja po Binkoštih (*Dom. VI. p. Pent. De ea.*) sem.

Introitus.

Dóminus fortitúdo plebis suae, et protector salutárium Christi sui est: saluum fac pópulum tuum, Dómine, et benedic hereditáti tuae, et rege eos usque in saeculum. Ps. Ad te Dómine clamábo, Deus meus, ne síleas a me: nequándo táceas a me, et assimilábor descendéntibus in lacum. V. Gloria Patri. Ton. II.

Gospod je moč svojega ljudstva in varuh blagosti svojega Maziljenca: pomagaj svojemu ljudstvu, o Gospod, in blagoslòvi svoj delež, ter jih vladaj vekomaj. *Ps.* V te, o Gospod, kličem, moj Bog, ne molči o meni: da kje, ako molčiš o meni, ne bodem enak gredočim v jamo. *V.* Čast Očetu. Ton II.

Graduale.

Convertere Dómine, aliquántulum: et deprecáre super servos tuos. V. Dómine, refúgium factus es nobis, a generatióne, et progénie. Alleluja, alleluja. V. In te, Dómine, sperávi, non confundar in aetérnum: in justitia tua líbera me, et éripe me: inclína ad me aurem tuam: accélera, ut eripias me. Alleluja.

Obрни se malo, o Gospod, in daj se sprostiti zastran svojih služabnikov. *V.* Gospod, pribežališče si nam postal od roda do roda. Alleluja, alleluja. *V.* V té, o Gospod, zapupam, ne bodem osramoten vekomaj: po svoji pravici me reši in otni: nagni mi svoje uho: hiti me otet. Alleluja.

Offertorium.

Pérfice gressus meos in sémitis tuis, ut non moveántur vestigia mea: inclína aurem tuam, et exáudi verba mea: mirífica misericórdias tuas, qui salvos facis sperántes in te, Dómine,

Potrdi mojo hojo na svojih stezah, da ne spodleté moje stopinje: nagni svoje uho in usliši besede moje: čudovitno skaži usmiljenje svoje, ki otevaš upajoče v tebe, o Gospod.

Communio.

Circúibo, et immolábo in tabernáculo ejus hóstiam jublatiόνis: cantabo, et psallam dicam Dómino.

Okrog bodem hodil in daroval v njegovem šotoru dar veselja: prepeval bodem ter hvalo pel Gospodu.

20. julija. *Dom. VII. p. Pent. Sv. Jeronim Emilijan (S. Hieronymi Aemiliani. C.) dup.*

Introitus.

Effúsus est in terra jecur meum super contritióne filiae populi mei, cum deficeret párvulus, et laetens in platéis óppidi. Ps. Laudáte púeri Dóminum: laudáte nomen Dómini. V. Gloria Patri. Ton. IV.

Izsula so se na zemljo moja jetra zavoljo potrta hčere mojega ljudstva, ker otroci in dojenči po mestnih cestah koper-nijo. *Ps.* Hvalite, otroci, Gospoda: hvalite ime Gospodovo. *V.* Čast Očetu. Ton IV.

Graduale.

Derivéntur fontes tui foras, et in platéis aquas tuas dívide. V. Jucúndus homo qui miserétur, et cónmodat: dispónet sermónes suos in iudício quia in aetérnum non commovébitur. Alleluja, alleluja. V. Dispersit, dedit paupéribus: justitia ejus manet in saeculum saeculi. Alleluja.

Tvoji viri naj ven tečejo, in na trgih deli svoje vode. *V.* Prijeten je človek, kateri se usmili in posojuje: obravnal boče previdno svoje besede pred sodbo, zakaj vekomaj ne boče usahnil. Alleluja, alleluja. *V.* Raztrošal je in dajal ubogim: njega pravica ostane vekomaj. Alleluja.

Offertorium.

Quando orábas cum lácrimis, et sepe líebas mórtuos, et derelinquébas prándium

Kadar si se solzami molil, in si mrtve pokopaval, in si svoje kosilo popuščal, in

tuum, et mórtuos abscondébas per diem in domo tua, et nocte sepeliébas eos, ego óbtuli oratiónem tuam Dómino.

si mrtve po dnevu v svoji hiši skrival, po noči pa pokopaval, sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nòsil.

Communio.

Religio munda, et immaculáta apud Deum et Patrem haec est: Visitáre pupillos, et víduas in tribulatióne eórum, et immaculátum se custodíre ab hoc saéculo.

Čista in pred Bogom in Očetom neomadežana pobožnost je ta: obiskovati sirote in vdove v njih nadlogah in neomadežanega se ohraniti pred tem svetom.

27. julija. Dom. VIII. p. Pent. Sv. Pantaleon mučenec (S. Pantaleonis M.) dup.

Introitus.

Laetábitur justus in Dómino, et sperábit in eo: et laudabúntur omnes recti corde. Ps. Exaúdi, Deus, oratiónem meam cum déprecor: a timóre inimici éripe ánimam meam. V. Gloria Patri. Ton. VIII.

Pravični se bode veselil v Gospodu in bode v njega upal: in hvaljeni bodo vsi, ki so pravega srca. Ps. Usliši, Gospod, mojo molitev, ko te prosim: strahu pred sovražnikom reši mojo dušo. V. Čast Očetu. Ton VIII.

Graduale.

Justus cum ceciderit, non collidétur: quia Dóminus suppónit manum suam. V. Tota die miserétur, et cómmodat: et semen ejus in benedictióne erit. Alleluja, alleluja. V. Qui séquitur me, non ámbulat in ténebris, sed habébit lumen vitae aetérnae. Alleluja.

Pravični, če pade, se ne pobije: ker mu Gospod podtakne svojo roko. V. Vsaki dan se usmili in posojuje: in njegov zarod bode oblagodarjen. Alleluja, alleluja. V. Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bode imel luč življenja. Alleluja.

Offertorium.

Posuísti Dómine, in cápite ejus corónam de lápide pretiósio: vitam pétiti a te, et tribuísti ei, alleluja.

Položil si mu, Gospod, na glavo krono iz dragega kamna: za življenje te je prosil, in dal si mu ga. Alleluja.

Communio.

Qui míhi ministrat, me sequátur: et ubi sum ego, illic et míster meus erit.

Kdor meni streže, naj hodi za menoj: in kjer sem jaz, ondi bode tudi moj sluga.

3. avgusta. Dom. IX. p. Pent. Najdenje sv. Štefana, 1. mučenca (Invent. s. Stephani Protom.) dup.

Introitus.

Sedérunt príncipes et advérsus me loquebántur: et iníqui persecúti sunt me: ádjuva me, Dómine Deus meus, quia servus tuus exercebátur in tuis justificatió nibus. Ps. Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. V. Gloria Patri. Ton. I.

Sedeli so prvaki in govorili zoper mene: in hudobni so me preganjali: pomagaj mi Gospod moj Bog, zakaj tvoj sluga se je vadi v tvoji pravičnosti. Ps. Blagor nedolžnim na potu: ki hodijo po postavi Gospodovi. V. Čast Očetu. Ton I.

Graduale.

Sedérunt príncipes, et advérsus me loquebántur: et iníqui persecúti sunt me. V. Adjuva me, Dómine Deus meus: saluum me fac propter misericórdiam tuam. Alleluja, alleluja. V. Video coelos apértos et Jesum stantem a dextris virtútis Dei. Alleluja.

Sedeli so prvaki in govorili zoper mene: in hudobni so me preganjali. V. Pomagaj mi Gospod moj Bog: reši me po usmiljenji svojem. Alleluja, alleluja. V. Vidim nebesa odprta in Jezusa stoječega na desnici moči božje. Alleluja.

Offertorium.

Elegérunt Apóstoli Stéphanum Levítam, plenum fide et Spíritu sancto: quem lapidáverunt Judaéi orántem, et dicéntem: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum. Alleluja.

Izbrali so apostoli Štefana levita, polnega vere in svetega Duha: katerega so Judje kamnali, ko je molil in rekel: Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo. Alleluja.

Communio.

*Video coelos apertos, et Jesum stantem
a dextris virtutis Dei: Domine Jesu, accipe
spiritum meum, et ne statuas illis hoc pec-
catum.*

Vidim nebesa odprta in Jezusa stoje-
čega na desnici moči božje: Gospod Jezus,
sprejmi mojo dušo in ne prištevaj jim tega
v greh.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Iz Ljubljane.** — „Slovenski Gospodar“ se je že mnogokrat pokazal vrlega pospešitelja pravega cerkvenega petja in prinesel je marsikateri članek v svoji „Cerkveni prilogi“, da se moremo bližati onemu smotru, ki ga nam je postavila sv. cerkev gledé petja pri službi božji. Tudi 109. priloga od 5. junija objavila je enak članek o „agendi za organiste v lavantinski škofiji“. Da se ne nahaja v njem nekoliko pomot, bi ponatisnili v „Cerkv. Glasbeniku“ celega. Zato posnamemo le nekoliko iz njega in odgovorimo na nekatera vprašanja in apostrofe, katere veljajo kolikor toliko našemu listu. Sploh moramo reči, da navdaja gospoda pisatelja M. K. najboljši duh ter prisrčna želja, da bi se v lavantinski škofiji cerkvena glasba postavila na boljše noge. Tako n. p. piše: „Pač bi za celo škofijo jako koristno bilo, ko bi se pri vseh (dekanjskih) konferencah o cerkvenem petji in orglanji kaj obširneje posvetovati blagovolilo, da bi se vendar enkrat v celi škofiji vpeljala edinost in složnost, in se tako odstranile vse nerednosti pri božjih službah. Za tega del je pa agenda za organiste potrebna.“ Gospod M. K. omenja tudi opomina (IX. član lanske sinode) mil. gosp. knezoškofa lavantinskega do vseh duhovnih pastirjev, „naj vsestransko skrb in trud na to obračajo, da bi pevovodje že nežno mladino urili v cerkvenem in národnem petji in bi po takem družbenikom sv. Cecilije pomagali, da se cerkveno petje popravi, ter da se izpolnjujejo starodavna povelja papeža Benedikta XIV. od 19. febr. 1749.“ Dalje toži čez posvetno in malovredno orglanje v cerkvah ter osvitljuje svojo pravično grajo z drastičnimi zgledi; enako žalostno opisuje petje sploh, in malomarnost orglavcev gledé koralnega petja posebej. — G. M. K. nadaljuje: „V istem prej navedenem IX. čl. sinodine določbe je tudi prepovedano, med peto sv. mašo pesni, ki k službi božji tistega dneva ne spadajo, ali od „Sanctusa“ do sv. obhajila pesni v čast Matere božje in katerega družega svetnika peti. Pete sv. maše se navadno berejo ob velikih praznikih (I. & II. classis). Tukaj se vpraša: 1. Katere pesni se morajo peti pri takih mašah, ker latinskih maš, kakoršnih cerkev zahteva, še nimamo? Tedaj je silna potreba, da se preskrbijo take latinske maše za celo škofijo.“ — Na to I. vprašanje si usojamo odgovoriti, da „latinskih maš, kakoršnih cerkev zahteva“, imamo na stotine. Naročite si „Vereinskatalog“ nemškega Cecil. društva pri Pustetu v Regensburgu, in našli bode te ondi toliko naznanjenih, da se jih vsih do konca svojega življenja ne bode mogli naučiti; tudi naš „Cerkv. Gl.“ jih je v „Oglasniku“ dovolj naznanil. Ali, ker je g. M. K-u koral posebno pri srci — in to je prav in lepo —, nij treba, da bi strokovnjaki v cerkveni glasbi stoprav zlagali na podlagi koral „po velikih bukvah, kakoršne ima vsak preč. kapitel“, latinske maše; saj jih že imamo, n. p. v izvrstni knjigi „Cantica sacra“, collegit et edidit J. M. Hauber, cantui accommodavit vocem organi C. Ett, novam editionem curavit Fr. Witt, ki jo prodaja Fr. Pustet po 75 kr. Tudi naj kupi, komur je za koral mar, „Ordinarium missae“, ki hrani vse koralne maše in stane le kakih 35 novcev, poleg tega pa še Wittov „Organon comitans ad Ordinarium missae“, za 1 gld. 80 kr. Da bode pa imel tudi vse spremenljive pevske molitve (introitus, graduale, offertorium in communio) v koralu in to za vse nedelje in praznike celega leta, naj si kupi „Graduale Romanum“ v usnji vezan za 3 gld. 60 kr. in „Organon comitans ad Graduale Romanum“, zložila Haberl in Hanisch, za 5 gld. 80 kr. v ljubljanski katoliški bukvarni. Ako se bodejo pevci in orglavec na tanko po teh knjigah ravnali, bode pri sv. maši petje po želji sv. cerkve in vest g. M. K-a bode gotovo potolažena. G. M. K. iz tega naznanila lahko razvidi, da mu nij bilo treba g. Foersterja pozivljati k skladanji koralnih maš, dasitudi meni, da „je to

bolj potrebno po njegovih mislih, kakor (Foersterjeve) razne brezštevne „Tantum ergo“ Marijine pesmi itd.“ — katere se pa dajo (vsaj kolikor jih je v „Glasbeniku“ od njega) lahko na prste sešteti.

(Konec prih.)

— **Iz Gorice.** (Konec.) — Bolj, kakor mi Goričani, napredujejo pa v cerkveni glasbi naši vrli hribovci v Čepovanu, Šebreljah, Jagerščah in Cerknem. V Čepovanu sem imel že večkrat priložnost prepričati se, da tamkaj veje duh pravega cecilijanskega petja; navdušeni ustanovili so Čepovanci prvi podružnico cecilijanskega društva goriškega, kateri je kmalo sledila druga podružnica v Šebreljah, kakor je čitateljem „Cerkvenega Glasbenika“ že znano iz dotičnega dopisa. Da smejo Šebreljčani ponosni biti na svoj pevski zbor, prepričal sem se nedavno o priložnosti blagoslovljenja novega jako okusno izdelanega križevnega pota na dan sv. Jurija, cerkvenega patrona tamošnje srenje. Peli so pri slovesni maši pod vodstvom občje spoštovanega in vrlega župnika Adolfa Harmelja, vnetega cecilijanca, mašo Witt: „in hon. S. Francisci Xav.“; mešani zbor, katerega je na orgljah spremljal v. č. g. Kokošar, kaplan v Cerknem, je dovršeno rešil nalogo. Veličasten je bil koralni introitus; le neutrudljivo delovanje doseže, da priprosti pevci s takim izrazom koral pojejo, kakor so ga peli tisti dan Šebreljčani. Živili! Ni zastoj po slovesnosti neka žena rekla: „Zdaj je vse drugače lepo na Šebreljah, kakor pa je bilo poprej; zdaj takó pojejo, kakor v nebesih; poprej pa so le čivkali“.

Tudi v Cerknem sem slišal lepo cerkveno petje; peli so pri tihi maši na dan svetega Marka iz „Cecilije“. Tako vbrano petje mora vzbujati pobožne občutke v srci pobožnega vernika.

V Tolminu pa ni zaželenega napredka, dasiravno se č. g. Fajgelj, znani strogi cecilijanec in mnogo zasluženi naš skladatelj, mnogo prizadeva vzbuditi pevski zbor, ki bi vstreljal njegovi srčni želji — pa, ko zrno usadi in začne kaliti in zelena bilka prikuka izpod zemlje — že pride sovražnik, ki mladico iz zemlje izruje in neusmiljeno pokonča, — „to storil je sovražnik“. Vender pa še nismo odvrgli vsega upanja, da bi se tudi v Tolminu sčasoma ne preobrnilo. Bog daj in sv. Cecilija!

V 4. št. „Cerkvenega Glasbenika“ je bil dopis iz Gorice posnet po „Soči“. Ker slavnemu vredništvu tisti „poziv“ ni znan, dovolite, da Vam ga tukaj podam, kakor je brati v „Soči“: „Ime kraja, kjer to pišem, nima ničesa opraviti z mojim dopisom, zato ga tudi ne imenujem. Marsikedar sem že bral v „Soči“ pa tudi v drugih listih dopise, opazke, dobrohotne pa tudi hudomušne o — cecilijanskem petji. Jaz sem po svojem prepričanju „cecilijanec“. Opomniti pa moram, da mi nikakor ni neljubo, če se mnogo piše o tej glasbi — bodisi za njo, bodisi proti njej. Narobe; jaz želim, da bi se enkrat ta stvar resno in korenito razpravila. Sedaj je čas za to. Društvo sv. Mohora je izdalo „Cecilijo“; na Primorskem ustanovilo se je „Cecilijansko društvo“. Sedaj naj bi se preresetalo to vprašanje do dobrega, resno, pametno, *sine ira et studio*; razpravilo naj bi se, ali je cecilijanska glasba res nasprotna duhu našega národa, ali morda še ni čas za to, da bi se ta glasba vpeljala. Jaz želim torej, da bi kedo izmed „anti-cecilijancev“ razvil, razložil in dokazal svoja načela. Vsi cecilijanci mu bodemo hvaležni za tó. Sedaj se trudimo in mučimo — morda zastoj — morda v škodo svojemu národu.

Ko bilo brezplodno moje bi delo,
Srce občutljivo bi pač me bolelo,
A ne, kot sedaj neizmerno strašno!
Oh! misel, da domu škodljiv je moj trud,
To mojemu srcu je vdarec prehud,
Pač hujši na sveti
Bi mene nikoli ne mogel zadeti.

Imejte torej usmiljenje z nami vsi, ki ste nasprotnega prepričanja; prižgite nam luč, da ne bodemo tavalj po temi, da ne bodemo sami sebi morda iz napačne navdušenosti zdravja spodkopavali. Ali, če že z nami nimate usmiljenja, imejte ga vender z ubogim národom slovenskim; ne pustite, da bi škodo trpel zavoljo cecilijanske glasbe, ne pustite, da bi ga cecilijanci iz cerkve gonili sè svojim petjem. Da to zabranite, je vaša sveta dolžnost. (Strastni žganjepivec tudi ne mara zdrave pijače, bodi si vino ali voda. Vr.)

Prosim pa vse one gospode, ki bodo tako prijazni, da mojo prošnjo uslišijo, da bi vedno povedali, kaj si mislijo pod „cecilijansko“ (O tem je „Cerkveni Glasbenik“ že dovolj govoril. *Vred.*) glasbo, da ne bode eden po Petru udrihal, drugi pa Pavla branil. Dva, ki se razgovarjata, morata imeti enake pojme o reči, o kateri se razgovarjata, drugače se ne bosta nikoli prav razumela. Torej jasno in razločno, prosim, da bi vsak povedal, kar misli in — spodobno. „Elegantna in ne po turško“, taka mora biti borba na papirji. Ali če že ne elegantna (tudi jaz ne znam elegantno pisati), vsaj spodobna in — brez strasti. To mislim, da tudi g. Stritar ume pod besedo „elegantno“. Sè zmirjanjem ali pa s tem, da se s česa norca delamo, ne dokažemo ničesar. Torej, nasprotniki cecilijanske glasbe, na delo! Če boste želeli kak odgovor od mene na eno ali drugo vprašanje, ustrežem Vam z veseljem, če bom mogel“.

Razne reči.

— Od več strani se je že misel čula, in nedavno tega tudi v „Kirchenchor-u“ brala, da bi bilo dobro, ako bi se vsa cecilijanska društva v Avstriji zedinila. Ker bode dunajsko društvo sv. Ambrozija imelo dné 3. julija t. l. občni zbor, povabilo je njega predstojništvo nekatere odbornike družih avstrijskih društev za cerkv. glasbo, naj bi prišli na Dunaj k dogovoru, ki bode dné 2. julija med 7. in 8. uro zvečer v kat. ressourcei, da se posvetujejo, po katerem potu bi se dala cerkv.-glasbena društva cele Avstrije, na podlagi nemškega splošnega cec. društva, zvezati. Ako bi se ta zveza posrečila, morala bi mogočno vplivati tudi na one osebe, katerim je bilo „cerkveno“ petje doslej deveta briga.

— Spored občnega zbora cerkv.-glasbenega društva „St. Ambrosius“ na Dunaji je sledeči: Dné 3. julija ob 2½ uri popoldne v dvorani ressource a) poročilo tajnikovo o stanji društva; b) sklepovanje o prenarredbi pravil; c) volitev predstojništva. — Ob 5. uri v votivni cerkvi: Visitatio Sanctissimi cum canticis spiritualibus (obiskanje presv. Rešnjega Telesa), med katerim se bode pelo: 1. Gallus, „Ecce quomodo“. 2. Pergolesi, „Sanctum et terribile nomen ejus“. 3. Martini, „Ave verum Christi corpus“. 4. Witt, „Ad te levavi“. 5. Preyer, „Pater noster“. 6. Stehle, Credo iz „missa jubilaei“. 7. Bibl, varijacija in fuga o „Christ ist erstanden“, za orgle. 8. Krenn, „Domine convertere“. 9. Liszt, „Ave Maria“. 10. Ett, „Laudate Dominum“. 11. Brosig, „Ascendit“. 12. Führer, „Pange lingua“.

Peli bodo izvršujoči člani društva „St. Ambrosius“; vodil gosp. Jos. Böhm.

Ob ½8. zvečer: Zabavno zborovanje v ressourcei a) petje društvenikov, b) instrumentalna predavanja učencev iz društvene šole.

— Promoviran je bil na dunajskem vseučilišči v doktorja bogoslovja preč. gosp. Fr. Sedej, rojen v Cirknem na Goriškem, profesor svetopisemskih véd v goriškem semenišči ter glavni steber ondašnjemu cecil. društvu. Iz vsega srca častitamo gosp. doktorju k novi časti, pa tudi semenišču in cecil. društvu, katerima gosp. Sedej svoje moči žrtvuje. Mnogaja leta!

— Obecná Jednota Cyrillská šteje, kakor piše češki cerkveni glasbenik „Cyrill“, že 102 farni društvi, izmed katerih pripada na Češko 81, na Moravsko 20 in na Šlezko 1. Členov ima Jednota Cyrillská 2867; in sicer na Češkem 2023, na Moravskem 844. V pevskih šolah pa se vadi 1377 grl. Lepo število, ki ga pri nas pogrešamo.

Dopisnica vredništva lista: G. M. — k —. Čemu? Je nepotrebno. Kdo je še zamurca umil in svojeglavneža omehčal? Pustimo ga v miru smrčati; k večemu, ako bi kaj čutila imel, bi mu rekli: „Honni soit qui mal y pense!“ Mi pa smo popolnem mirni in si mislimo: „Eppur si muove“. Dasi tudi smo vrgli Vaš spis v koš, vendar Vam izrečemo zanj lepo hvalo in se nadajamo, da se ne bode radi tega hudovali.

 Opravištvno „Cerkv. Glasb.-a“ prav uljudno prosi zaostale naročnine.

Pridana je listu 7. števil prilog.

Odgovorni vrednik lista Janex Gnježda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.